

Høring i kontrollutvalget?

Presentasjon av «Veileder for høringer»

Hans Blø

kontrollsjef

Møre og Romsdal fylkeskommune

Wencke Sissel Olsen

daglig leder

Rogaland kontrollutvalgssekretariat

Høringer i kontrollutvalget - veileder

Om presentasjonen

- Oppdraget fra FKTs styre
- Hva er en høring?
- Høring, rettslig stilling etter kommuneloven m.v.
- Ansattes møteplikt og opplysningsplikt
- Gjennomføring av høringen
- Reglement for høringer

Høringer i kontrollutvalget - veileder

Oppdraget fra FKTs styre:

«Utarbeida ein vegleiar som kontrollutvala kan nytta ved førebuing, gjennomføring og etterarbeid ifm. høyringar i kontrollutvalet.»

Arbeidsgruppe:

Hans Blø, kontrollsjef, KU-sekr., M&R fylkeskommune (leder)

Wencke Sissel Olsen, dagl. leder, Rogaland kontr.utv.sekretariat

Liv Tronstad, dagl. leder/kontrollsjef, KomSek Tr.lag IKS

Høringer i kontrollutvalget - veileder

Spørsmål vi brukte tid på:

- Høringer som virkemiddel blant flere virkemidler
- Høringer og møte, møtedefinisjonen i koml. § 30
- Sondring saksforberedelse/saksbehandling
- Åpen/lukka høring
- Kontrollutvalgets krav om opplysninger m.m.
- Ansattes rettigheter i høring, arb.givers styringsrett (åpen/lukka høring)
- Sondring ansattes møteplikt/opplysningsplikt (forklaringsplikt)
- Hensynet til «selvinkriminering» (retten til ikke å gi opplysninger som kan skade ens tjenestlige forhold)

Høringer i kontrollutvalget - veileder

Få rettskilder vedr. høringer:

- Kommuneloven § 77 nr 7
- Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité's reglement om høringer
- Kontrollutvalgsboken (KMD)
- Bernt/Overå: Kommentartillegg til kommuneloven (til § 30)
- Betenkning fra KS Advokatene (adv. Jostein Selle)
- Notat fra FKTs jur. rådgiver, Oddvar Overå, til utkast til veileder

Gode råd og innspill fra erfarne kolleger. Noen valg har vi måttet foreta pga. lovtomt rom!

Kommunelovutvalget skal se på behovet for regler om høringer i kontrollutvalget.

Høringer i kontrollutvalget – veileder

Høring som virkemiddel

- Kontrollutvalgets verktøykasse
 - Informasjonsinnsamling
 - Orientering fra rådmannen i kontrollutvalgets møte
 - Mindre og avgrenset undersøkelse
 - Forvaltningsrevisjon
 - Selskapskontroll med forvaltningsrevisjon
 - Gransking
 - Høring

Høringer i kontrollutvalget – veileder

Karakteristiske trekk ved høringer

- Høring er møte etter kommuneloven § 30
 - «et kollegium av folkevalgte medlemmer som sammen avvikler en lovlig innkalt samling»
 - Krav: Føring av møtebok, offentlighet (åpne dører) m.m. koml. kap 6
- Høringer er muntlig saksforberedelse
 - skaffe seg direkte informasjon fra aktørene i saken for å klarlegge saksforholdet så godt det lar seg gjøre.

Høringer i kontrollutvalget – veileder

Hva en høring *ikke* er

- **ikke** en politisk ”omkamp” om tapte saker i andre folkevalgte organ i kommunen
- **ikke** vurdere det politiske innholdet
- **ikke** en diskusjon mellom medlemmene i kontrollutvalget eller den innkalte
- skal omhandle en kontroll- og tilsynssak
 - det er kontroll- og tilsynsmessige kriterier ved saken som skal vurderes

Høringer i kontrollutvalget – veileder

- **Koml § 31 om åpne møter – lukking av møte**
 - Høring er MØTE
 - Hjemmel for lukking av møte – alltid koml. §§ 31.2-6:
 - Lovbestemt taushetsplikt
 - Arbeidstakers tjenstlige forhold
 - Personvern
 - Tungtveiende offentlige interesser
 - Egen hjemmel for lovbestemt taushetsplikt **i tillegg**
 - Lovbestemt taushetsplikt *kan* være: (ikke i veilederen)
 - Personalsaker – koml. § 31.3
 - Personopplysninger/”Noens personlige forhold” koml.§ 31.4 og FVL § 13.1
 - Lovbrudd offl. § 24
 - ”Tungtveiende offentlige interesser.....” koml. § 31.5
 - Forhandlinger offl § 23

Høringer i kontrollutvalget – veileder

Ansattes møteplikt i høring:

- Koml. § 77 nr 7: «kan kreve», «hos kommunen», «enhver opplysning», «foreta undersøkelser», «finner nødvendig»
- Møteplikt for rådmannen, jf. Koml. § 23 nr 2
- Mangler klar hjemmel for møteplikt i åpne høringer for øvrige ansatte
- Kan ikke pålegge øvrige ansatte å møte, men anmode/invitere
- Ved lukket høring (NB: hjemmel), mer sannsynlig med møteplikt for øvrige ansatte

Høringer i kontrollutvalget – veileder

Ansattes opplysningsplikt:

- Åpen høring: ikke opplysningsplikt (utenom rådmannen)
- Men dersom den ansatte likevel møter: må kunne forvente at den ansatte gir opplysninger, men ikke opplysninger som kan få negative følger for den ansattes tjenestlige forhold
- Lukket høring: opplysningsplikt, men ikke opplysninger som kan få negative følger for den ansattes tjenestlige forhold
- Mulighet til å ha med bisitter/rådgiver
- Møte- og opplysningsplikt for ansatte kan «forsterkes» i reglement for høringer vedtatt av kommunestyret, ev. i personalreglement/stillingsinstruks

Høringer i kontrollutvalget – veileder

Møte- og opplysningsplikt for andre

- Ingen hjemmel for andre utenfor kommunen, men kan inviteres, møter i så fall frivillig
- Kommunen kan sikre seg hjemmel i vedtekter, kontrakter o. l.
- Privat rettssubjekt dersom det opptrer som forvaltningsorgan på vegne av kommunen, - møte- og opplysningsplikt som for kommunalt ansatte
- Høring som ledd i en selskapskontroll: ansatte i IKS og heleide AS har møte- og opplysningsplikt som for kommunalt ansatte

Høringer i kontrollutvalget – veileder

- **Forberedelser til høring**
 - Vedtak i kontrollutvalget – vanlig flertall
 - Klargjøre hva som er formålet/hensikten med høringen
 - Plan for gjennomføring av høringen, se også nedenfor
- **Siste forberedende møte**
 - Bakgrunn i tidligere sak i utvalget (rapport, undersøkelse, henvendelse el.l)
 - Tid og sted for høringen, alle kontrollutvalgets medlemmer bør delta
 - Hvem skal innkalles, hvilke problemstillinger skal belyses
 - Hvilke spørsmål skal stilles
 - Regi for høringen
 - Fremdriftsplan for høringen
 - Taletid for den enkelte??
 - Fastsette møteleder og hovedutspørter

Høringer i kontrollutvalget – veileder

- Innkalling til høring
 - Den som skal møte til høring må få innkallingen i så god tid som mulig (jf. kap. 4)
 - Praktiske råd for hva som bør opplyses om i innkallinga
- I møterommet – praktiske råd
 - Valg av møterom
 - Plassering av utspørrere og utspurte
 - Stram regi
 - Eksempler

Høringer i kontrollutvalget – veileder

Etterarbeid

- Har kontrollutvalget fått den informasjonen en var ute etter? (inkl. informasjon innhentet på annen måte)
- Hvordan skal kontrollutvalget følge opp høringen
 - Notat, resymé, referat (NB: verifisering) som forelegges kontrollutvalget i neste møte
 - Kontrollutvalget tar stilling til videre oppfølging
- Rapport til kommunestyret med innstilling/anbefalinger
- Oppfølging av ev. anbefalinger

Høringer i kontrollutvalget – veileder

Reglement for høringer i kontrollutvalget?

- Anbefales. I tilfelle skal det vedtas av kommunestyret, jf. Koml. § 39 nr 1
- Men ingenting i veien for at kontrollutvalget arrangerer høringer på eget initiativ
- Et vedtatt reglement vil legitimere høringer som virkemiddel i kommunen
- Skaper forutsigbarhet om det som skal skje i høringen
- Viktig av rettssikkerhetshensyn
- Bør gi regler om forberedelser, innkalling, rettigheter og plikter, praktisk gjennomføring, utspørring, etterarbeid m.m.
- Veilederen inneholder et forslag til reglement for høringer!

Høringer i kontrollutvalget – veileder

Gode råd til slutt:

- Høringer er ressurskrevende!
- Krever gode forberedelser, spesielt hos medlemmene
- God framdrift, tidsskjema
- Fordele oppgavene mellom medlemmene under høringen
- Ha fokus på temaet for høringen (inkl. kriteriene)
- Respekt for den hørte, behandles skikkelig, må få «snakke ut»
- Ryddighet og regi
- Møteskikk, folkeskikk

Dette og mer til finnes i veilederen!

Takk for oppdraget!

(og lykke til med høringer i kontrollutvalget)

Hans, Wencke og Liv